

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Dolgi: enostolpna m m vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLA

Uredništvo:
"Mlova ulica 1/1. Telefon 380.
Uprava:
arijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo
prašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Razdor v demokratski in radikalni stranki.

Beograd, 4. dec. (Izv.) Te dni so nekateri tukajšnji listi prinesli vest, da se bo skoro pojavila na političnem pozorišču skupina Božo Markovića, Milana Grola, Živko Stanojevića, Mihala Tadića in dr., ki se razvijajo svoj politični program ter stopajo odkrito v politično borbo. Pri prihodnjih splošnih volitvah nameravajo nastopiti že kot lastna politična skupina. Gotovi politiki računajo s tem, da bodo k njim pristopili takoj tudi nekateri demokratski poslanci (Šumenković, Pera Marković, Pagovčević i. dr.). Ne veruje se pa, da prav se je o tem že govorilo, da pristopi v njihovo skupino tudi minister Kumanudi. Gotovo pa je, da bo lepo število samostojnih, ko so poslednjič glasovali za demokratsko zajednico, sedaj glasovali za to novo skupino. Ta pokret dobiva tla posebno med bivšimi srbskimi samostojneži. Kar se tiče oblike države, se namerava skupina Marković-Groll začetkom držati rezervirano. Na kakšen političen uspeh more ta nova formacija računati, se še ne da sklepati. Vendar pa je zanjo velik uspeh že v tem, da je pridobila za sebe Mihala Tadića, ki ima v vseh krogih velik upliv.

Ninčić postane vseeno zunanji minister?

Beograd, 4. dec. (Izv.) Sinoči je radikalni klub imel sejo, na kateri je ministriški predsednik Pašić referiral o tem, da je dr. Miroslav Ninčić kandidat za ministra zunanjih del, dr. Miroslav Spaljakovića pa je dobil agremnt kot naš poslanik v Parizu. Ako demokratski klub, ki je danes ob 10. uri imel sejo in ako pristane na kandidaturu dr. Ninčića, izide ukaz o njegovem imenovanju še danes. (Medtem že javljajo nekateri zagrebški listi, kakor »Večere«, da med demokratskimi poslanki, ki so ostali v Beogradu, vlada veliko nezadovoljstvo proti Ninčiću in da tudi večina radikalcev ni zadovoljna z njegovo kandidaturo, ker bi hoteli, da nje-

govo mesto zavzame Velizar Janković ali Laza Marković. Med člani vlade je isto razpoloženje. Op. ured.) Pašić je danes pozval na posvetovanje Ljubo Jovanovića, Markovića in Ninčića ter izglela, da bo izbor kljub vsemu vendarle padel na Ninčića. Kakor se čuje, nameravajo demokratski predložiti tako solucijo: ako bi došlo do rekonstrukcije vlade, odstopijo radikalom mesto ministra notranjih del za mesto ministra zunanjih del, za katero bi kandidiral Vojo Marinkovića. O tem vprašanju konferirajo danes popoldne radikalni s Pašićem ter se pričakuje, da pade zadevna rešitev še danes.

Razdor v socijalno-demokratski stranki

Beograd, 4. dec. (Izv.) Današnji »Balkan« piše, da je že doseženo jedinstvo v socijalno-demokratski stranki zopet narušeno, to pa radi dominantnega nastopanja Vitomila Korača v stranki. Kot predstavnik ministerijalizma ter vsled svojih konstantnih zvez z demokratski stranki samo škoduje. Socijalistični delavski

listi se odkrito boje, da Korač ne povede stranke na nove stranske poti, med tem ko je Dragiša Lapčević poptisnjen v ozadije. Zelo verjetno je, tako zaključuje imenovan list, da bo iz navedenih razlogov en del delavstva, ki je nezadovoljen s Koračem, formiral novo skupino.

AMERIKA IN EVROPSKA GOSPODARSKA KONFERENCA.

Washington, 3. januarja. Predsednik Harding je imel s člani kabineta razgovor o eventualni udeležbi Zedinjenih držav na evropski gospodarski konferenci. Sklenili niso ničesar. London, 4. januarja. Reuterjev urad javlja iz Washingtona: Predsednik Harding in njegovi ministri so se dve uri posvetovali o gospodarskem položaju v Evropi. Uradno se naproša, da ni bil storjen noben sklep glede politike Amerike v vprašanju udeležbe evropske konference. Evropske velesile doslej še niso poslane Hardingu nobenega oficijelnega ali poloficijelnega predloga glede udeležbe.

DR. BENEŠ O NALOGAH MALE ENTENTE.

Pariz, 4. januarja. V razgovoru s praškim korespondentom lista »Gaulois« je ministriški predsednik dr. Beneš povdaril, da je nasvetoval dve smernici, namreč popolno izvedbo mirovnih pogodb in odpravljanje stoletnih animoznosti, da se uresniči oblika Srednje Evrope. Zato se je ustvarila mala ententa in se je Češko-slovaška približala Avstriji. Končno je povdaril dr. Beneš, da trgovska pogodba med Avstrijo in Češko-slovaško ne vsebuje ničesar, kar bi dalo Italiji povod za skrb.

BRIAND PREDLAGA MANIFEST ZA OHRANITEV VERSAILLSKE POGODBE.

Pariz, 4. jan. (Izv.) Briand bo začel pri vladah v Bruslju, Varšavi, Pragi, Bukarešti in Beogradu z inicijativo za skupno redakcijo manifesta, ki naj bi bil sledeče vsebine: »Podpisane države izjavljajo, da bodo nasprotovale vsaki reviziji teritorialnih, vojaških, finančnih in ekonomskih določb versailleske pogodbe, ki se tičejo njih: da bodo nasprotovale vsaki modifikaciji, ublažitvi ali

popravi, ki ne bi bila preje predložena njihovim vladam, zbranim k skupni konferenci v soglasno odobritev in sprejetja v njihovih parlamentih.«

BRIANDOVA IZJAVA PRED ODHODOM V CANNES.

London, 3. januarja. »Daily Mail« objavlja nastopne izjave, ki jih je dal ministriški predsednik Briand, preden je odpotoval v Cannes: Ključ evropskega položaja je v varnosti Francije, Zveza Velike Britanije in Francije, ki se nam ni dosegla, bi bila najboljši dokaz, da naš ladijski program ni naperjen proti našim angleškim prijateljem in da bi se proti njim tudi nikdar ne mogel naperiti. Je podlaga, na kateri bi se mogla zgraditi obnova Evrope, da bi postaja res trajna. Sklenimo torej najprej trajno zvezno pogodbo med Veliko Britanijo in Francijo, kateri se lahko polagoma pridružio druge zvezne pogodbe, ki bi pritegnile tudi druge zaveznike, morda na podlagi formule za dogovor glede Tihega oceana. Francosko angleška zveza pa mora biti in temelj vseh drugih dogovorov.

IZPUŠČENI MADŽ. POSLANCI.

Budimpešta, 4. jan. Kr. sodni stžl je danes na podlagi odločbe obtežilnega senata proti kavčiji izpustil poslance: Štefana Rakowzkega, grofa Antona Szigraya, dr. Gustava Gracza in podpolkovnika Schnitzlerja, ki so bili aretirani v zvezi z Karlovim pučem.

ANGLESKO-IRSKI DOGOVOR PRED IRSKIM PARLAMENTOM.

Dublin, 4. jan. Irski parlament je zopet začel razpravljati o angleško-irskem dogovoru. Več govornikov je izjavilo, da je razpoloženje za ratifikacijo v deželi ugodno, celo v mestu Corku, ki velja kot trdnjava simfajnovcev.

Železničarjem!

Dne 4. t. m. ob 11. uri dopoldne smo prejeli od predsednika vrhovnega vodstva koaliranih železničarskih organizacij iz Beograda sledečo brzojavko:

Pitanje o jednokratnoj pomoči za poedine kategorije stoji dobro. Radimo za sve. Pismo sleduje.

Predsednik Stanojević.

Na to brzojavko je poslal pokrajinski koalicijski odbor sledeči brzojavni odgovor:

Vztrajamo na zahtevah za vse nastavljeno in nenastavljeno osobje. Zahteve so bile pripoznane kot opravilene. Vsaka pogajanja nepotrebna. Poročajte takoj.

Koalicijski odbor.

PROTESTNI ŠTRAJK ŽELEZNIČARJEV V MARIBORU.

Maribor, 4. jan. (Izv.) Ker železničarjem še dosedaj ni objuljena 13. mesečna plača, se je danes okoli 9. ure dopoldne delavstvo delavnice južne železnice na koroškem kolo-dvoru zbralo ter stopilo v polurni protestni štrajk. Stavkujoče sta nagovorila Selinšek in Nachtigal, ki sta povdarjala, da je ta stavka samo resen opomin merodajnim činiteljem, da že enkrat izplačajo železničarjem obljubljene prejemke, ker bo drugače poseglo delavstvo tudi po skrajnem sredstvu, to je po splošnem štrajku.

PAŠIĆ NE POSETI PRAGE IN DUNAJA!

Zagreb, 4. januarja. Kakor doznava »Riječ«, se z uradne strani demontira vest, da bo ministriški predsednik Pašić posetil češko-slovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša in da se bo na povratku zadržal nekaj časa na Dunaju v svrhu sklenitve pogodbe z Avstrijo.

HRVATSKO ČASOPISJE IN NAŠ SPOR Z ITALIJO.

Zagreb, 4. dec. (Izv.) Povodom vesti, da bo naš spor z Italijo prišel pred forum zveze narodov, vsi listi brez razlike strank energično zahtevajo od vlade, da ne popusti od svojega stališča ter da zahteva točno izpolnitev rapališkega dogovora. »Obzor« in »Hrvat« prinašata danes vesti, da Italija ponuja naši državi Zadar in Lastavo pod pogojem, da mi priznamo Italiji suvereniteto nad Reko. Imenovana lista protestirata proti temu, da bi se v naše zadeve z Italijo vmešavala kaka druga velesila, osobito Francija, ki bi hotela mešetariti v prid Italijanom.

DEMOKRATI IN RADIKALI ZADOVOLJNI Z NOVIM VOJNIM MINISTROM.

Beograd, 4. dec. (Izv.) General Vasić je prišel danes v Beograd, kjer se danes položi prisego ter nastopi svoje mesto. General Vasić je kot minister vojne svoj čas izdelal načrt o ustroju naše vojske, ki je še danes v veljavi. Z njegovim imenovanjem za vojnega ministra so zadovoljni tako radikalni kakor tudi demokratski.

HRVATSKI POKRAJINSKI NAMESTNIK V BEOGRADU.

Beograd, 4. jan. Pokrajinski namestnik za Hrvatsko in Slavonijo g. Demetrović je imel danes daljšo konferenco s finančnim ministrom dr. Kumanudijem, v kateri je poudarjal potrebo povišanja dodatkov na plače občinjskim uradnikom v Hrvatski in Slavoniji. G. minister je obljubil, da bo potrebno vsoto za te dodatke realiziral s 3 in pol milijona dinarjev, ki se bodo dobili od dela 10 % davka na take, ki je predviden za to leto. Danes dopoldne je g. namestnik posetil tudi prometnega ministra ter mu naglašal potrebo, naj se čimprej začne s popravili v pristaniščih v Bakru in Martinšćici. Minister je obljubil, da bo storil vse potrebne korake. Nato je g. namestnik zainteresiral g. ministra o potrebi dela na progi v Rogaško Slatino. Za ta prometna popravila je že predviden kredit v tem ministristvu.

NAŠ NOVI POSLANIK V NEWYORKU.

Beograd, 4. januarja. (Izv.) Dr. Ivan Grisogono-Nevski je imenovan za generalnega konzula naše države v Newyorku.

MOBILIZACIJA V RUSIJI.

Pariz, 4. jan. Kakor poročajo listi iz Moskve, je sovjetska vlada baje sklenila, da v vsej Rusiji mobilizira dva letnika.

Gospodarska vzajemnost Evrope.

V internacionalni politiki je zapihala ostra burja proti samopolitičnim in teritorialnim stremljenjem evropskih držav. Komaj so se bila v toku treh let razrešila najvažnejša razmejitvena vprašanja srednje Evrope in Azije, pa je washingtonska konferenca preokrenila petorico velesil k razorožitvenim in gospodarskim problemom.

Tak razvoj mednarodnih odnošajev ni prišel nepričakovano. Svetovna vojna je bila v prvi vrsti gospodarski fenomen, kakršnega zgodovina ne pozna. Uničile so se brezmejne gospodarske, industrijske, prometne in človeške vrednote. Zmagala je večja stabilnost in neizčrpanost uporabljivih gospodarskih sredstev. Tega ozadja, ki je privedel do poraza centralnih sil, pa niso zapazile zapadne sile neposredno pri sklepanju mirovnih pogodb. Šele mednarodni gospodarski, trgovinski in finančni odnošaji in pa ogromne socijalne in finančne krize, ki so nastopile v vseh deželah sveta, so prepričale državnike, da je vendarle gospodarska dobrobit narodov poglavna naloga državnega sožitja in da se v tej nalogi nahajajo bistveni predpogoji mednarodnih uspehov.

Gospodarske obnove posameznih držav pa ni mogoče izvesti z izoliranimi poizkusi v notranjščini države, marveč samo s smotrenimi mednarodnimi načrti, ki bodo vprašanje zagrabil tam, kjer ima svoje temelje, namreč v mednarodni gospodarski solidarnosti. Gospodarski zakoni in ekonomska skupnost niso omejene na državne meje. One se raztezajo preko držav in tvorijo mednarodno zveznost.

Države in njih gmojna dobrobit je navezana na vzajemno gospodarsko življenje. Proizvodi industrije in poljedelstva se morajo izmenjavati. Velika zapadna industrija in financa je prišla do spoznanja, da je gospodarska ekspanzivnost bistveni predpogoj zdravega socijalnega in ekonomskega življenja evropskih držav. Na drugi strani pa obstojajo države, ki stokajo pod nerazrešljivimi valutnimi in gospodarskimi krizami. So to predvsem države srednje in vzhodne Evrope. Po rešitvi teritorialnih vprašanj prihajajo na vrsto gospodarska. Med zapadnimi silami bi započelo tekmovanje za ekonomskimi sferami, na katere se naj razdeli srednji in vzhodni svet Evrope. Toda predno se taka gospodarska borba načne, je treba ustvariti na teh teritorijih take gospodarske prilike, ki bodo eksplozijske načrte sploh omogočale.

Države srednje in vzhodne Evrope so gospodarsko in valutno na tleh. Prometna sredstva so obrabljena in komaj zadostujejo lokalnim potrebščinam. Velikopoteznih mednarodnih trgovinskih odnošajev ni mogoče z njimi ustvariti. Cene proizvodov se nahajajo v tako nestalnem valovanju, da izključujejo dolgotrajne in pravilne kupčijske zveze. Poleg tega imamo plavajoče državne budžete, ki onemogočajo širokopotezno obnovitveno delovanje državne uprave v prosepah gospodarskega, industrijskega in finančnega razmaha. Kot posledice teh razmer kažejo denarstveni dogodki med posameznimi državami tako kritične razlike, da se internacionalne valutne kombinacije vpregajo v golo naključje.

Ti nagibi so privedli zapadne velesile do tega, da so se začele resno in prav vztrajno baviti z gospodarsko obnovo srednje in vzhodne Evrope. Gre jim pač zato, da vzpostavijo kolikor toliko solidno gospodarsko ozemlje, kjer bodo odlagale proizvode svojih industrij in kjer bodo zaposlili svoje, vsled valutnih razlik v nedoglednost narasle kapitale. To je namen sedanjih finančnih konferenc, ki se vršijo v Parizu, Cannesu, Londonu itd. Francoski in angleški strokovnjaki so izdelali podroben načrt gospodarske obnove Evrope in celo pravila velike zasebne mednarodne družbe, ki bo zbrala potreben kapital, da se reorganizirajo prometne zveze z Rusijo, Poljsko in ostalimi državami vzhodne Evrope. Pod naslovom ekonomske solidarnosti Evrope se bo začela kapitalistična investicija v srednji in vzhodni Evropi, ki bo povzročila novo gospodarsko dobo.

AMERIKA IN FRANCOŠKA OBOROŽEVALNA POLITIKA.

London, 4. januarja. Resolucija, ki jo je poslanec Reawes predložil ameriški reprezentančni zbornici, veli med drugim: Washingtonska konferenca je pokazala, da gotove države, ki so upnice Amerike, izdajajo velike svote za pomnoževanje oboroževanja na morju. Zed. države popolnoma razumevajo težkoče, s katerimi se ima boriti Evropa in je pripravljena, fundirati evropske dolgove, ako bi se za to pojavila potreba. Toda ako Francija ne ganejo prošnje človeštva po svetovnem miru in namerava ta država svoje podmornike celo pomnožiti, je za Ameriko prišel čas, da računa s trenutnim položajem. Francija ima vojsko, ki je večja, kakor ona, ki jo je imela Nemčija pred vojno. Francija ne odklanja samo zmanjšanja svoje vojske, nego vztraja celo na popolni svobodi, da jo še pomnoži. Stališče Francije glede povečanja mornarice pomenja izdatek stotin milijonov dolarjev. S takim oboroževalnim programom se gotovo ne bo bavila država, ki se nahaja v finančnih stiskah. Ameriški narod mora z vso pravico vztrajati na tem, da se francoski program izvede s francoskim in ne s ameriškim denarjem.

ZITA SE NASTANE V CURIHU.

Bern, 4. jan. Bivša cesarica Zita, ki je danes odpotovala iz Funchala preko Pariza v Bazel, se bo nastanila v Curihu.

RUSKO-KITAJSKA ZVEZA PROTI JAPONSKI?

Kodanj, 3. jan. »Berlingske Tidende« poroča: Kakor javlja riški list »Sevendnja«, je odposlala sovjetska vlada posebnega poslanca v Peking, ki bo predlagal Kitajski vojaško zvezo zoper Japonsko.

TURŠKA OFENZIVA PROTI GRKOM.

Rim, 4. januarja. Iz Carigrada se poroča, da nameravajo Turki začeti ofenzivo proti Grkom.

Borzna poročila.

Zagreb, 4. jan. Devize: Berlin 150—151.50, Italija 1212—1220, London izplačilo 1210—1230, London ček 1205—1220, Newyork izplačilo 290—0, Newyork ček 0—291, Pariz 2350—2400, Praga 448—455, Švica 5400—5500, Dunaj 4.15—4.25, Bukarešta 210—213, Budimpešta 47—48.50. Valute: dolarji 285—289, c. rublji 20—27, napoleonor 980—1000, nemške marke 0—160, rom. lei 210—215, Ital. lire 1205—1212.

Zagreb, 4. dec. Na današnji tukajšnji borzi je bilo osobito veliko povpraševanje Beograda, ki je jema vse zapadne devize in Prago. Očividno je to v zvezi z akcijo trgovcev za moratorij, oziroma se kani gotov prtlisk na vlado, da ga izvede. Verjetno je pa tudi, da se trgovci skušajo kriti, ker so mnenja, da ne bo prišlo do moratorija. Tudi nekatere banke niso mogle premagati skušnjave ter so ponovno ponujale krone v inozemstvo, poslužujoč se dejstva, da stojimo nad pariteto. O teh mahinacijah razpravljajo danes vse zagrebške novine ter ostro obsojajo postopanje posebno beogradske partije, ki na ta način škoduje državnim interesom.

Beograd, 4. dec. Valute: Dolarji 70, lire 300, lei 54.50, marke 37.75, čsl. krone 107, napoleoni (papir) 20.70. Devize: London 300, Pariz 574, Milan 301.15, Solun 270, Berlin 37.80, Dunaj 1.085, Bukarešta 65.35, Sofija 49, Budimpešta 11.50.

Prvi žarki.

Trst, 3. januarja.

O zadnjih božičnih incidentih v Šibeniku pišejo italijanski listi dan za dnem prav obširno. V začetku so dvignili glasen krik in vik, kakor da bi se jim bila dogodila v Šibeniku silna nesreča. Nacionalistična in posebno pa še fašistovska glasila so zopet klicala na ves glas po maščevanju in zahtevali, naj se vendar že enkrat potegne izživajočo Jugoslavijo temeljito za ušesa.

Mi, ki poznamo Italijane in vemo, kakšne perfidne duše so, smo bili že v prvem hipu uverjeni, da igrajo novo komedijantstvo in da leži brez dvomno krivda na njihovi strani. Saj se ni izkazalo prvikrat, kdo čuša in kdo izliva. To se ni izkazalo samo v zasedenem ozemlju, kjer nastopajo Italijani proti nam kakor pristni barbari, temveč to se je izkazalo že večkrat tudi ob dalmatinski obali, kamor hodijo Italijani izživati in insecinirati incidente, da jih potem izrabljajo v svoje politične in zahrbne namene. Kaj vendar iščejo neprestano v jugoslovanskih lukah? Naj ostanejo lepo doma; saj jih nihče ne kliče!

S silni mzdosočenjem so objavili italijanski listi noto italijanske vlade, ki je bila odposlana jugoslovanski vladi in ki se je tikala šibeniškega incidenta. Veselilo so se te note, ki je hotela ponižati Jugoslavijo. Nas je ta nota spekla. Zbolelo nas je, tembolj, ker smo pričakovali, da bo jugoslovanska vlada zopet pogoltnila grenko pilulo in se uklonila, kakor se ukloni tisti, ki je šibak in se dobro zaveda, da je nedolžno jagnje, nasprotnik pa volk, ki trpi, da mu jagnje kali vodo. No, italijanski listi so se veselili zopetnega ponižanja jugoslovanske vlade.

A zgodilo se je enkrat narobe. Jugoslovanska vlada noče dati zadoščenja, ker se ne čuti niti najmanjše krivice in ker se ji zdi že preveč tega ponižanja. Mera je polna!

Italijanski listi so komaj čakali novo ponižanje, a so se usteli. Še sedaj ne morejo verjeti, tako so zaverovani sami vase in v svojo papirnato moč.

Odločni korak jugoslovanske vlade, ki se je naveličala italijanskega komedijantstva in se obrnila, kakor poročajo listi, na zvezo narodov, je Italijane vsaj nekoliko streznil.

Nekateri listi poročajo, da je Jugoslavija zavarovala s topovi jugoslovanske luke in da se je odločila postopati brezobzirno, ako bi se drznili Italijani izkrcati kjerkoli v Dalmaciji. Ta poročila kažejo, kako iunaški so naši sosede.

V zadnjih dneh se Italijani tudi zelo jezijo na Francijo; očitajo ji, da je zavratna in da podpira in podpljuje Jugoslavijo.

Italijanska moč, je papirnata moč. Italijanom je treba pokazati zobe, potem preneha njihovo junaštvo in se lepo potuhnejo. Ne bojmo se, zakaj na naši strani je pravica.

Italijanska moč pomenja. V navzkrižju so z vsemi, ker povsod intrigirajo in povsod se hočejo okoristiti. Polagoma spoznavajo vsi te papirnatane junake.

Pa tudi gospodarsko propadajo. Njihova največja banka di Sconto je prišla te dni na boben. Nešteto družb in malih ter srednjih industrijalcev je

prišlo vsled tega konkurza do poloma. Konkursi bodo zdaj na dnevnem redu. Italijanska vlada je v silnih skrbih in ne ve kaj početi. Na tisoče prizadetih ljudi tarna in proklinja.

Jugoslovanska vlada je zopet prepovedala izvoz v Italijo. Tega nismo čitali v listih, a dovolj je, če pogledamo obraze tržaških lesnih trgovcev, mesarjev in drugih, ki bogate na račun jugoslovanske valute.

Naše ljudstvo trpi in čaka. Čaka pravice! Odločni korak jugoslovanske vlade radi šibeniškega incidenta in govor ministrskega predsednika Pašića v petkovi seji, sta prva žarka, ki sta posijala v naše nesrečno zasedeno ozemlje. V petkovi seji je dejal min. preds. Pašić, kakor poroča današnja »Edinost«: »Storil sem večkrat korake pri italijanski vladi (glede zatiranja Slovencev v zasedenem ozemlju). Tudi v tem poslednjem slučaju (požig Narodnega doma v Barokovljah) sem ukrenil potrebne korake in zahteval, da se naši rojaki v Italiji zaščiti. Ako to ne pomore, podvzamemo druge korake in kaj pride pozneje, ne moremo vedeti.«

Današnji »Piccolo« se že zaleta v te besede, mi pa smo jih prejeli kakor balzam.

Cannes.

(K današnjemu pariškemu brzojavu.)

Diplomati antante se zbirajo v solnčnem francoskem mestu Cannes na obali azurnega sredozemskega morja.

Pariški in londonski listi so prinašali o tem državniškem sestanku najslajnejše napovedi in upapolna prerokovanja za definitivni evropski mir. Sedaj so ti glasovi naenkrat potihnil. Pred konferenco v Cannes sta se namreč sestala Lloyd George in Briand ter si stopila nasproti z dvema različnima tezama.

Angleški ministrski predsednik je povdarjal, da je treba Evropo ekonomsko vzpostaviti in zato da je potrebno, da se razbremenijo gospodarsko potlačena Nemčija ta ta način, da se ji — če že ne odpusti — pa vsaj odloži del reparacijske odškodnine, obenem je pa treba obnoviti gospodarske stike z Rusijo in znižati armado (v prvi vrsti francosko) na kopnem in na morju.

Gospod Briand je seveda temu nasproten. Francija odklanja znižanje svoje armade, zahteva točno odškodninske obroke in je skrajno rezervirana napram stikom s sovjetsko vlado. »Westminster Gazette« in oficijozni londonski »Observer« sta 25. dec. jasno konstatirala nesoglasje med Londonom in Parizom v temeljnih vprašanjih in upanje na Cannes je šlo po vodi — kar čujemo sedaj, so le lepe uradne prikrivajoče besede.

Angleško časopisje zagovarja tezo londonske vlade, ki pomeni v resnici revizijo versalske mirovne pogodbe. Z Anglijo vodi svojo politiko v enaki smeri Italija.

Proti londonskem načrtu, torej proti vsaki reviziji mirovne pogodbe pa zagovarja francoska javnost vsvarilev francosko - belgijske zveze, h kateri naj bi se popolnoma priključila tudi Mala antanta. Ta blok bi bil proti reviziji.

Manifest, ki poroča o njem današnji brzojav, bi bil torej prolog an-

tirevizionističnega bloga za konferenco v Cannes-u.

Očitno je, da stoji naša država pred važno odločitvijo v svoji zunanjnosti politiki.

— Yam

Za ravnotežje našega gospodarstva.

(Iz govora posl. Ivana Deržića v Narodni skupščini.)
(Nadaljevanje.)

Afera z denarnimi pismi.

Gospod minister je izjavil, da je deficit v veliki meri kriva slaba administracija. Res je to. V prvi vrsti je kriv deficitov sistem. Uveljavljen je bil pravilnik o ureditvi prometa z valutami in devizami. Ko je stopil ta pravilnik v veljavo, je zadržala ljubljanska pošta in brzojavna direkcija okoli 100 pism s tujimi valutami ter javila celo stvar centralni vladi. Tukajšnje in prečanske banke so navzlic predpisom pravilnika, pošiljale v inozemstvo tuje valute in devize. Vlada listi, kakor so pri nas »Slovenski Narod« in »Jutro« so pisali, da se mora pod vsakim pogojem to oškodovanje državnih interesov najostreje kaznovati. Pričakovali smo, da se bo tudi zgodilo. Ker je bilo videti, da se ne misli proti izvoznikarjem valut in deviz ničesar ukreniti, je posl. Brandner vložil na ministra financ tozadevni upit, na katerega je prišel po dolgem čakanju tale odgovor:

»Gospod poslanec! Z ozirom na vprašanje, katero ste mi izvolili staviti preko narodne skupščine, čes, da so se s poštnimi pošiljatkami tujih valut kršili zakonski predpisi, imam čast, da Vam podam sledeči odgovor:

Do dneva, ko je stopil v moč najnovejši pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami, t. j. do 25. septembra t. l. je bil dovoljen izvoz tujih valut in deviz v neomejeni višini iz naše kraljevine, bodisi v poštnih pošiljatkah, bodisi na druge načine, pa vsled tega ni bilo nobene zakonske podlage, da poštno ravnanstvo v Ljubljani izroči carinarnici denarna pisma s tujimi valutami, ki so bila poštam izročena do 25. septembra t. l., ko je stopil v moč novi pravilnik in ko se je določila vsota, katero zamore vsak potnik izvesti iz naše kraljevine (člen 3).

Da bi se po 25. septembru onemogočil iznos učinkovitih valut iz dežele potom poštnih pošiljatev, je poslalo podrejeno ministrstvo — generalni inšpektorat z aktom 10.872. od 14. okt. ministrstvu pošt in brzojavov sledeče naročilo:

»V zvezi s pravilnikom št. 10.137 od 24. sep. je potrebno, da vsi odposiljatelji deviz in valut, ki so pravilnim putem prišli do njih, najprej puste potrditi svoja pisma pri odboru v narodni banki SHS za promet z devizami in valutami in se šele potem pošljejo pošti v nadaljno odposiljatev v tujino.

Generalni inšpektorat prosi ministrstvo, da blagovoli o tem obvestiti pošto v kraljevini. Pisma, ki so dosedaj zadržana na ekspediciji, naj se vrnejo pošiljalcem, da jih prej puste potrditi pri omenjenem odboru. Ministrstvo naj blagovoli obvestiti generalni inšpektorat, da se je od strani ministrstva izdala tozadevna odredba.«

Toda vsled te ministrske odredbe je dobilo ministrstvo najenergičnejše proteste trgovskih in obrtnih zbornic iz Zagreba, Ljubljane, Osjeka in od Zveze denarnih zavodov iz Zagreba, s katerimi se je zahtevalo, da se ta odredba ukine, ker ima od nje ves naš denarni promet s tujino veliko škodo.

Z ozirom na prednešene razloge in na nestalnost kurza na naših mednarodnih trgih, kakor tudi na škodo, katero bi eventualno mogli imeti denarni zavodi in trgovski krogi v deželi vsled oteževanja in zadrževanja dopisiljatev v tujino, sem bil primoran, da uklenem ono odredbo, a celotno kontrolo delovanja denarnih zavodov in ustanov prenesem na odbore za kontrolo trgovine z devizami in valutami in na finančne uradnike v deželi, kakor to predpisuje člen 24. pravilnika.

S to odredbo nismo niti jaz, niti podrejeno ministrstvo imeli namena, da krivce izveličamo iz kazni, kajti kontrola denarnih zavodov obstoji trajno in stori se vse, kar je pri obstoječih zakonskih predpisih dovoljeno, da se onemogoči špekulacije, s katerimi se dela na zmanjšanje vrednosti našega narodnega denarja. Smatram, da Vam bo to, kar sem razložil, dovolj pojasnilo stavljeno vprašanje ter Vas prosim, da sprejmete zagotovilo mojega spoštovanja.

Minister financ: Dr. Kumanudič.

Siromaka, ki se najmanj pregreši proti zakonom, predpisom se vtakne v zapor. Ako pa banke pred celo javnostjo nemoteno oškodujejo državne interese, tedaj gospod minister financ v sporazumu s celokupno vlado išče in najde izgovore, da odidejo bankirji prosti kazni.

Slučaj denarnih pism jasno izpričuje sistem, ki danes vlada. Velekapitalizem gospoduje pri nas, dočim narod, ki je priporil svobodno državo, nima toliko, da bi lahko živel. Navzlic ogromnemu bogastvu naše zemlje ljudstvo vedno bolj propada in se približuje usodi neurejenih sednih držav. Srednje in osnovne šole so se morale v marsikaterih krajih meseca novembra in decembra zapreti, ker nismo imeli kuriva, dočim so kapitalisti razpolagali z milijoni, ki so si jih pridobili z javnimi oškodovanji državnih interesov. Za šolske potrebe nismo denarja, dočim ga na drugi strani lahko državna uprava prepušča v ogromnih vsotah raznim dobičkarjem. Sistem, ki vlada pri nas, je temeljno pogrešen in se jasno zrcali v odgovoru, ki sem ga ravnokor prečital.

Odpusti državnega uradništva.

Drugo vprašanje, ki se je tudi obravnavalo v finančnem odseku, je vprašanje uradništva. Smešno so zatrdila vladinovec, da imamo baše preveliko uradništva, ker so s tako naglico imenovali uradnikom svoje strankarske prijatelje; sedaj zahtevajo torej odpust tistega uradništva, ki so ga sami nastavili. Škoda, da nismo nobenega drugega lista razun

»Kopriv«, ki izhajajo v Zagrebu, da bi se moglo karikirati to čudno vladno argumentiranje glede odpusta uradništva.

Težko že je žalila čast jugoslovanskega uradništva, ki je največ delalo za osvobojenje in ujedinjenje naše domovine. Čudim se, da se do sedaj še nihče ni našel, ki bi korigiral poročilo finančnega odbora, s katerim se državno uradništvo meče na cesto. Bili so časi, ko so bili ministri v večnih krizah in so bili uradniki edini, ki so delali in s tem obvarovali državo ogromnih škod.

Stališče, ki ga je zavzel gospod minister financ, da imamo preveč uradništva, ni točno. Včeraj sem naravnost užival, ko se je vodila borba med zastopniki dveh vladnih strank glede odpusta uradništva. Bilo je interesantno poslušati, kako se je tako od strani ministra, kot od strani poslancev hodilo okrog uradniškega vračanja z bojaznijo, da bi se ja nihče ne dotaknil bistvenega dela.

Gotovito je, da Srbija po balkanski vojni ni imela dovolj uradništva v Stari Srbiji in Macedoniji. Kadra uradništva si pozneje tudi ni mogla ustvariti, ker je medtem izbruhnila svetovna vojna in se je morala srbska vojska in velik del činovništva umakniti iz prejšnje kraljevine. Dosedaj še nisem čul, da bi kraljeva srbska vlada v emigraciji postavila stotisoč novih uradnikov, ker to kratkoma ni bilo potrebno. Še slabše je bilo stanje v prečanskih krajih. Znan stvar je, da nismo ne Srbi, Hrvati in Slovenci pod Avstro - Ogrsko imeli dovolj svojega uradništva. Brez vsakega dvoma je, da prevzeto uradništvo v novo državno telo absolutno ne pomeni prekoračenje dopuščene števila uradništva.

Toda zgodilo se je nekaj drugega. Prišlo so na vlado stranke, ki so pogazile zakon in inportirale v vrste državnega uradništva ljudi, ki z uradovanjem še nikdar niso imeli ničesar opravka. Vlada je od začetka zatrdjevala, da veljajo v novih krajih zato tako dolgo stari zakoni, dakler se ne uveljavijo novi. Vendar gospodje ministri so pogazili stare zakone, pogazili vse pragmatike, ki so bile v veljavnosti v Bosni in Hercegovini, Hrvatski, Slavoniji in Sloveniji in na podlagi zakona o činovnicima gradjanskog reda v Srbiji postavili svoje strankarje na odlična mesta. Še danes, ko se toliko vpije, da imamo preveč uradništva, postavljajo gospodje ministri na razna odgovorna mesta ljudi, ki nimajo nobene strokovne izobrazbe, kvalifikacije in sposobnosti. In sedaj se ti gospodje, ki so zakrivil vso anarhijo pri nastavljanju uradništva upajo govoriti, da šele takrat dovolijo draginjske doklade prečanskim uradnikom, če se zmanjša uradniški kader. Višek predrznosti je to in zopet jasen dokaz sistema, ki se ga poslužuje vladna večina. Odpustite neuradnike iz uradniških mest in stvar je v redu.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

× Radikalci o Protiču in Bloku. V beogradski reviji »Novi Život« piše dr. Laza Marković o decemberski radikalni konferenci nastopno: Stojan Protič ostane še nadalje drugi šef ra-

dikalne stranke. Razmerje stranke do Protičeve notranje politike, ki zahteva, revizijo ustave, je v toliko delikatno, ker temeljijo njegovi nazori na gotovih dejstvih, preko katerih se ne

Posetnica.

(Konec.)

Vi pa, gospod Olsen-Maljutin, ste vedeli, kje je bilo skrito zlato. Neko deževno novembarsko noč vas je premagal pohlep po lesketajočem zakladu. Ukradli ste ga in pobegnili. Dočim so vaši sotrpini še naprej zdihovali v krutem jetništvu in so jih spričo vašega uspešnega bega poslej še strože nadzorovali, ste vi odpeljali v meriko in ste začeli z imetjem, katerega ste se bili polastili, novo življenje.

Priznati moram, da ste v marsičem izkušali popraviti svoje dejanje. Delali ste naporno vse do današnjega dne. Stori ste mnogo dobrega in še danes ste mož, ki obriše skrivaj nešteto solza. Toda vaši tovariši v sibirski katorgi so vam prisegli maščevanje; nikoli niso pozabili krivice, katero ste jim storiili. Trije zmed njih so bili medtem izpušeni na svobodo: Vasiljev, ki ste mu ukradli zlato, Borkovskij in Dyšnikov. Da, Dyšnikov, ki ni vaš prijatelj iz mladosti, kakor ste rekli, marveč vaš tovariš v jetništvu. Dolga leta se je zajedala ta trojica pri svojem bednem trudu v sibirski puštnji v eno, edino misel: maščevati se nad vami, osvetiti se za zločin, ki je dobil v možganih teh treh ljudi pomalem orjaške, nadčloveške dimenzije. Ne segajte mi v besedo, gospod Olsen, je odmahnil Jenkins, ko je konzul vzdignil roko — »zakaj odkrito vam povem, da preti nevarnost. Nevarnost za vas. . . Nu, trojica, ki je toliko let zaman sledila za vami, je

dospela nedavno tega v Hamburg. Dyšnikova, s katerim vas je družilo v dobi vašega jetništva menda nekakšno prijateljstvo — tega Dyšnikova so poslali k vam za vabo. Nedvomno je imel nalogo zvesti vašo najobčutljivejšo stran — zakaj sklenjeno je bilo, da bodi osveta strašna. Morda so mislili, da utegnute imeti otroka, ki vam je posebno drag, ali kaj podobnega. Navaden umor se je zdel tem maščevalcem premila kazen. Ko pa je Dyšnikov sporočil, da nimate dece, so vaši preganjaleci vendar izrekli nad vami smrtno obsodbo. Dyšnikova so izbrali v to, da bi jo izvršili. — In zdaj sledi čuden psihološki pojav, ki je zelo značilen za rusko dušo.

Ko je stopil Dyšnikov v vašo hišo, vam je bil srdit sovražnik. Medtem pa — in to tehta v vaš prilog več nego vse ostalo — se je izpremenil v najboljše prijatelja. Marsikdo bi mu bil na vašem mestu pokazal vrata, dočim ste ga vi sprejeli, nasitili, postregli mu in s tem genili njegovo srce. Njegovo sovražstvo do vas se je izpremenilo polagoma v obojujočo ljubezen, in on, ki je prišel z namenom umoriti vas, ni poznal odslej druge naloge nego to, da bi vas obvaroval pred naklepi vaših smrtnih sovragov.

Ta izpremeba mišljenja ni mogla ostati dolgo skrita njegovima pajdase-ma. Morda je lepega dne izostal, ko bi bil moral priti na vaden posvet. Tovariša sta čakala in čakala — Dyšnikova ni bilo nazaj. Tedaj sta se odločila, da mu zagrozita. Toda kako? Saj nista poznala niti njegovega na-

slova; podnevi je bival sicer pri vas, stanoval pa vendar ni v vaši hiši. Pismo bi utegnili zbuditi sumnjo, češ, odkle ima ta ruski kaznjenev v Hamburgu znanec? . . . In tako sem dospel do skrivnostne zadeve s posetnicami zobozdravnika dr. Karrasa. Pogledajte.

Detektiv se je odmeknil in konzul Olsen je strme zagledal odprti gramofon, na čigar zelenem krožniku je ležala posetnica zobozdravnika dr. Karrasa. Jenkins je pritisnil na pretlikalo; gramofon je zabnel in v naslednjem hipu se je začel iz njega človeški glas, ki je rekel po rusko: »Gregor Dyšnikov, ukazujeva ti, da izvršiš smrtno obsodbo nad tatim in izdajalcem Maljutinom, ki se zdaj imenuje Olsen. Usmrtitev je določena za dan 16. decembra. Ako se odtegneš dolžnosti, zadene smrtna kazen tebe samega. Vasiljev, Borkovskij.«

Konzul je poslušal te besede z nagrbnčenimi obrvmi. Ze v prvih zlogih mu je posnel obraz; nato je vzkrilil z rokami ter padel kakor kepa svinca v bližnji naslanjač.

»Poznate li ta glas?« je vprašal Jenkins.

Konzul je trudoma vzdignil težko glavo in strahoma pogledal detektiva. »Da,« je rekel tiho. »Vasiljev je. Tisti, ki sem mu vzel zlato grudo. Ali. . . za Boga, Mr. Jenkins. . . kaj pomeni vse to?« — »Mari še vedno ne razumete?« je vprašal Jenkins, Konzul je zmajal z glavo ter boječe in zmedeno vrgel oko na gramofon.

»Nu,« je povzel detektiv, »izjava vašega kemičarja je točna v toliko, da

karta res ni popisana. Sporočilo pa vsebuje vendarle, kakor tudi vse ostale posetnice; to se pravi, da je svoje vrste gramofonska plošča. Vaša sovražnika sta menda po naključju dobila v roke nekaj starih posetnic zobozdravnika dr. Karrasa, in ko sta vide-la njih mehki, debeli papir, jima je prišlo na um, da bi jih lahko porabila namestu gramofonskih plošč. Gospoda sta si gotovo vzela za vzgled angleške bankovce, o katerih je znano, da so v svrhu kontrole pokriti s tajnimi znaki ter pričajo, ako jih položijo na gramofon, v človeškem jeziku glasno in jasno o svoji prisotnosti. . .

Ta karta je starejšega datuma; ostale, ki ste mi jih dali, vsebujejo pretnje na naslov vašega prijatelja Dyšnikova — tako različne in strašne, da si ni lahko misliti razločnejših in strašnejših. Škoda je le, da nama manjkajo posetnice iz zadnjih dni, ki si jih je prilastil — gospod Dyšnikov. . .

Da, gospod Olsen, gotovo boste že ugenili, kdo se je vedno čim najhitreje polastil dospelih kart — teh kart, ki so pod nedolžnim videzom priporočilne tiskovine zanašale v vašo hišo smrtni strah naslovljene na vas, a namenjene vašemu drugu! Dyšnikov je vlamiljal ponoči v vašo sobo, tresoč se za vaše življenje, kadarkoli je vedel, da je dospela nova karta, vsebujoča novo smrtno obsodbo, ki jo je treba izjaloviti. . . Vlomil je, položil karto na gramofon ter izginil, kakor hitro mu je povelala svojo vsebino. . . Dyšnikov je bil tisti, ki vam je vzel posetnico iz prsnega žepa. . . Pom-

nite li, da sem vas vprašal, ali vas je kdo opozoril, da je vaša ovrtnica v neredu? To je najudobnejši način, ako hočete z eno roko pomagati človeku, z drugo pa brskati po njegovih žepih. Dyšnikov, ki je pač vsako uro s strahom in skrbjo opazoval črte vašega obraza, je spoznal gotovo takoj ob vašem vstopu, da se je zgodilo nekaj nenavadnega. . . Kako? Zakaj vam ni naravnost povedal, kaj nameravata njegova sozarotnika? Nu, razlogov je imel najmanj dvojje: prvič, da se ne bi —

Strašen vzkril je tisti hip raztrgal tišino. Detektiv se je zdignil. »Tak vendar prepozno!« je izklicnil, zgrabivši bliskoma svoj revolver, ter se zavilnil skokoma skozi okno v noč.

Nekaj trenutkov je stal konzul kakor omamljen. Po hiši je vse oživele; začeli so se glasovi in drsanje korakov. Ko je dospel Olsen na vrt, je našel Jenkinsa sklonjenega ob truplu, ki je ležalo brez življenja na tleh. Detektiv je vzel žepno svetilko in posvetil mrtvecu v obraz. Konzul je stopil bliže. »Dyšnikov!« je rekel zamolklo.

»Da,« je tiho potrdil Jenkins. »Umri je za vas, gospod Olsen! Kdo ve, ali bi bili ušli morilnemu jeklu, da ni on tako zvesto stražil vaše hiše vso nočenojšno noč!«

Iz temne mase gramofa se je utrgala skupina ljudi. Tamle peljejo morilca,« je dejal Jenkins, obrnivši se k Olsenu. »Moji možje so storiili svojo dolžnost. Zanalite Boga, gospod Olsen, da vas je obvaroval pred siromakoma, ki ste zgradili vso srečo svojega življenja na njuno gorjelo!

ame kar tako na dnevni red. Ti nazor ostanejo nespremenjeni dotlej, dokler se večina stranke ne odloči zanje in jih sprejme v strankin program. Stojan Protić se je vedel popolnoma korektno in ni napravil koraka, ki bi kakorkoli stabil ali cepil radikalno stranko. V bistvu se je radikalna konferenca zjedila v želji, da stopita gospod Pašić in g. Protić skupno na čelo močne in kompaktne radikalne stranke. To bo mogoče tedaj, kadar se bodo Hrvati odzvali na politično enunciacijo, ki jo je napravila radikalna konferenca, ko je zahtevala, da se izrečejo v detaljih v njihovih načrtih glede notranje ureditve države. Nezadovoljstvo, ki se je razširilo po Hrvatskem zavzema tak obseg, da bi bilo nepolitično zatvoriti oči pred njim. Pristopiti bo treba pogumno k njegovi rešitvi. Radikalna stranka želi, da so vsi narodovi deli z državo zadovoljni.

✕ **Muslimani za avtonomistično ureditev države.** Nedavni kongres muslimanske stranke je izjavil, da ostane na stališču avtonomistične državne ureditve in da je glasovanje muslimanskih poslancev za Vidovdanske ustavo bilo taktična, ne pa programatična poteza. Kongres smatra, da se uresničenje tega programa preloži do boljše prilike.

✕ **Orientalska konferenca.** 12. januarja se sestanejo v Parizu zunanji ministri Anglije, Francije in Italije, da razgovarjajo o vzhodnem vprašanju. V italijanskem senatu je izjavil Della Toretta, da bo sestransku v Cannesu sledila vzhodna konferenca, na kateri je Italija direktno interesirana. Od rešitve vzhodnega vprašanja zavisi dober del italijanske bodočnosti. Italija bo sodelovala pri pomirjenju vzhoda, ker si hoče zagotoviti akcijsko polje in moralnopolitični vpliv, ki bo vreden njene glavne tradicije.

nateljstvu. Začasne asistente so imenovali gg.: Vladislav Bežjak pri obratnem ravnanju, Oton Zeilhofer v Grobelnem. Fr. Druskočević v Mariboru, Fr. Langerholz in L. Kiš v Dravogradu, Iv. Volavšek in Maks Wergles v Mariboru, Fr. Ferjančič, Fr. Heriš in Fr. Levčič v Zidanem mostu, Fr. Gregorac v Ljubljani, Ciril Obreza v Brežicah, Martin Novak v Celju, Viktor Vörös v Čakovcu, Ivan Tešar v Sevnici, Maks Vedernjak na Rakeku, Fr. Schediv v Ptuj, Stanko Koman v Zagorju, Fr. Lovrenc v Zid. mostu, Robert Blenk, Milan Zupančič, Ciril Osana, Mirko Kragec, Božidar Sbrizaj, Srečko Rajnar, Vladimir Gajšek, Lovro Poljak, Alojz Kavčič, Albin Breznik, Ivan Košca, Kazimir Pretnar, Pavel Finžgar, Rajko Roth, K. Lassbacher, Vladimir Halek in Stanislav Roglič — vsi pri obratnem ravnanju. Začasnega pristava je imenoval diurnist g. Fr. Osredkar.

— **Pregled invalidov.** Vsi oni, ki doslej še niso bili pri invalidskem pregledu, bodisi da se niso pravočasno prijavili in ki se smatrajo zares za vojne invalide, naj se prijavijo za naknadni invalidski pregled pri občinskih uradih svojega bivališča. K zgledu je prinesli vse vojaške listine. — V Ljubljani stanujoči naj se tozadevno čimprej zglase v vojaškem uradu v Mestnem domu.

— **Časniške vesti.** V Zadru je prenehal izhajati "Narodni list", ki je izhajal 60 let ter si pridobil glavne zasluge za narodno probudo dalmatinskega prebivalstva. — V Osijeku začne zopet izhajati demokratiški list "Jug" pod vodstvom g. Perislava Ljubčiča.

— **Železniški promet na progi Ljutomer — Gor. Radgona** je zopet upostavljen. Vse občine ob progi morajo dovažati premog iz ormoškega premovalnika.

— **Invalidi in vdovci delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani** naj služijo v vednost, da se bodo počenši s 1. januarjem 1922 rente in draginskih določil nakazovali: a) do 100 kron (vštevši draginskih določil) do 6 mesecev vnapije, b) do 200 kron (vštevši draginskih določil) do 3 mesecev vnapije, c) nad 200 kron (vštevši draginskih določil) pa vsakome sečno.

— **Pregled parnih kotlov.** Ministrstvo za trgovino in industrijo je podvrlo delokrog inšpekcije dela pri ministrstvu za socialno politiko, dolžnost pregledovanja kotlov v cel državi. Pri tem uradu se bodo koncentrirale vse zadeve te vrste, da se s tem pospeši delavnost te panoge, ki je za nas tako važna in kateri se je do sedaj posvečala tako mala pozornost.

— **Poročila sta se učiteljica Anica Kovačeva in učitelj Edmund Turnher iz Višnje gore.** Bilo srečno!

— **G. dr. Jože Rus** bo predaval v Narodnem domu v tajništvo JPS o temi: "Razdelitev Ribične na tri oblasti in samostojna oblast Sodražica." Pričakuje se obilen obisk.

— **Tatvina v vlaku.** Jurju Stopišku iz Studene pri Polčanah je bila v vlaku iz Zagreba proti Zidanemu mostu ukradena trgovska knjižica, v kateri je imel 650 kron.

— **Razni vmioti.** V Ermonajskem okraju je bilo zadnje čase izvršenih več vmiotov. Vmiotilec se odnesel vse, kar jim je prišlo pod roko, tako n. pr. perilo, robce, čevlje in druge stvari. Vloma sumilo nekega 20-letnega mladenčca, ki se je pred časom klatil tam okrog.

— **Poneverba.** Hranilnični uradnik Milan Čeh je v Hutmerski hranilnici poneveril 296.000 kron. Bil je z zeno vred aretiran in oddan dr. pravdnictvu.

ščino od plinomerov. Ako se od teh strank sedaj zahteva trošarina od vsega porabljenega plina, se njim dogodi krivica, kajti po zakonu je treba trošarino plačevati le od plina za razsvetljavo. Da bi se odstranila ta krivica, bi se moral pri takih strankah postaviti poseben plinomer za luč. To pa je vobče nemogoče razen, če se obstoječa instalacija razdere in naredi čisto nova, kar bi strankam povzročilo ogromne stroške in kar bi dalo povod, da bi stranke plinovo luč opustile. Pa tudi bi sedaj ne bilo mogoče dobiti zadostno število plinomerov. Za to je magistrat predlagal, da se v tu označenih slučajih ena ali dve luči oprostita trošarina, ker bodeta sicer škodo trpeti država in plinarja. Enako vlogo je vodstvo plinarne meseca marca 1921 vložilo na tuokajno finančno stražo, v kateri je za slučaj, če bi se magistratovemu predlogu ne ugodilo, da bi se strankam plin za razsvetljavo zaračunaval pavšalno. Ministrstvo finance, generalna direkcija posrednih davkov, je z odlokom z dne 5. novembra 1921, št. 6248, oba predloga odklonilo ter ukazalo, da je plin za kurjavo in motorje, ki nima posebnega plinomera, marveč prelija skoz isti plinomer, kakor plin za razsvetljavo, podvržen trošarini. Plinarja pa je od finančnega ravnanstva dobila naloga, da in označenim strankam za dobo od 20. sept. 1920 do konca oktobra 1921 naknadno predpiše trošarino ter isto izterja. Tekom tega meseca bodo plinarne stranke dostavile plačilne naloge ter vabi stranke, da isto trošarino takoj poravnajo, da se izognejo posledicam, ki zadenejo tiste, ki davkov ne plačajo pravočasno.

— **Na zabavni večer.** ki ga priredi zveza organizacij magistratnih uslužbencev danes v četrtek 5. jan. ob pol 8, uri zvečer v dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu v prid svojih bolniških blaginji, vabimo občinstvo, da se ga udeleži v čim največjem številu. Vstopnina 5 dinarjev.

— **Srednja vsota denarja se je našla** na peronu glavnega kolodvora v Ljubljani pred odhodom večernega dolenskega vlaka. Denar se dobi pri gospoj Mezušarjevi, soprogi postojenskega župnika v Mokronogu.

— **Največji sod v Jugoslaviji** je menda oni, ki je bil te dni dograjen v vinski kleti "Gospodarske zveze" v Spodnji Šiški. Sod obsega 33.200 litrov.

— **Rečna gojenka iz Lichtenurnovega zavoda** je v torek jutraj na potu do učiteljske izšibila 400 kronski bankovec. Pošten najditelj se naproša, naj odda denar na porti Lichtenurnovega zavoda.

— **Revolver zažen!** Vojaški gojenec V. R. je v kinu med predstavo nameril revolver proti silki in filmu. Policijski detektiv mu je revolver zaplenil.

— **Tatvine.** Francu Bitencu, hlapcu v hotelu "Soča" je bilo ukradeno za 10.000 kron obleke. — V Rožni dolini št. 197 je neznan tat ukradel iz šupe za 600 kron perila.

Prekmurje.

Uradni dnevi se bodo tudi letos vršili po raznih občilih, da ne bo treba oddaljenim prebivalcem hoditi k okrajnemu glavarstvu v Mursko Sobotu, oziroma k ekspozituri v Dol. Lendavo.

Tečaj za analabe se ustanove še ta mesec v raznih krajih Prekmurja.

V vodnjak je skočila in utonila v Domjanovci 60 letna kmetica Kata Pocak. Ustreljen tihotapec. Na madžarski meji je bil ustreljen tihotapec K. Crnok.

Sokolstvo.

Prijateljski večer ljubljanskega "Sokola" se vrši v četrtek, dne 5. januarja v telovadnici Narodnega doma z bogatim sporedom godbe, komičnih nastopov, plesov itd. Prireditelj je za članstvo Česke občine ljubljanskega "Sokola" in po njih vpeljane goste.

Sport in turistika.

III. sportni ples. Predprodaja vstopnic se vrši v Tiskovni zadrugi, Prešernova ul. v cvetličarni Wlder, Selcemburgova ulica in v trgovini Pevalce, Zidovska ulica. — Vstopnina 40 kron za osebo. Članske vstopnice po 20 kron se izdajajo le v predprodaji ter na večer plesa članom s klubovnim znakom. — S. K. Hlirja.

Smuča, rabljena, razdeli "Sportna Zveza" dne 5. t. m. popoldne. Sportni klubi, ki so zuprosili za nje, naj pridejo popoldne ob 3. uri v skladišče, Gosposvetska cesta št. 14. Prineso naj potrdilo kluba in kaveljo št. 25 dinarjev za par. — Sportna Zveza.

Klub kolesarjev in motoklasičistov "Hilija" v Ljubljani ima svoj občini zbor v petek, na praznih Treh kraljev ob pol 9. uri popoldne v restavraciji Narodnega doma. Udeležite se polnoštevilo. — Tajnik.

Gledališče in glasba.

"Faust" uprizorjen v korist Udruženja gled. igralcev, je namnovo insceniran ter z delno novo zasedbo. Opozorjamo p. n. publiko, da je začetek predstave točno ob pol 8. in ne ob 8. uri.

Poslano.*

Izjava.

Tem potom izjavlja podpisani odbor, z ozirom na poročanje o železniškem shodu, katerega je sklical dne 29. dec. 1921 Upravni svet dolenskih železnic, sledeče:

1. Ugotavljamo, da je predsednik Upravnega sveta g. Fran Suklje, ko je zagledal prisotnost našega polnoštevila odbora (katerega je on sam osebno povabil na novomeškem zborovanju), hotel našim odbornikom zabraniti vstop na ta shod, češ, da nimajo pismenega povabila. G. predsednik Fran Suklje se je zdelo število naših odbornikov preveliko in se je zbal, da ne bi on kot odločen Kafičev pristal Musilove proge propadel pri glasovanju njegove resolucije, za katero je že prej vse prebrisano aranžiral.

2. Ni res, da bi g. Ing. Müller govoril v imeu Udruženja jugoslovanskih inženjerov in arhitektov — sekcija Ljubljana, pač pa je res, da to Udruženje o tem železniškem vprašanju ni še nič sklepalo in je bila od g. Ing. Müllerja pričutana izjava le subjektivno mnenje treh inženjerov južne železnice, ki so že od prej pristali Musilove proge. O tem bo Udruženje slovenskih inženjerov in arhitektov — sekcija Ljubljana gotovo razpravljalo na svojem bodočem zborovanju.

3. Ugotavljamo dalje, da se g. Fran Suklje v svoji pristranosti bolj glasovanja občin in hoče graditi železnice po bivešem avstrijskem sistemu, t. j. kakor zahtevalo nekateri magnati in ne večina našega ljudstva. Seveda ni šlo za Avstrijo nikoli o železniškem plebiscitu, ker je takrat kratkoročno obveljal le tisti projekt, katerega so priporočali pri bivši avstrijski vladi dobro zapisani gospodje.

4. Ni res, da je bila končna resolucija g. Frana Sukljeja sprejeta, pač pa je res, da je silajno propadla, kljub temu, da so nekateri njegovi pristajali glasovali z obema rokama in se je proglasilo resolucijo pri glasovanju 7 za in 19 proti za sprejeto.

Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar se je dne 3. t. m. o priliki poseta g. Ing. Al. Hrovata in zastopnika odbora za zvezo kočevja in Crnomolja z reško progo ponovno izjavil, da je on odločno le za Klobič-Hrovat-Kavčičevo skupno progo, ker mu je na sru splošna korist naroda in varnost države.

Odbor za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Crnomolja preko Severina na Kupi z reško progo.

Poslano*.

Kr. orožniška postaja v Sevnici.

Zvedel sem, da je policijska oblast v Ljubljani vprašala tamkajšnje orožništvo za informacije o meni za to, ker živim privatno v Ljubljani in je čisto razumljivo, da se informira, če imam denarna sredstva za privatizirati.

Zato potrjujem, da mi je g. notar v Sevnici izplačal 123.000 kron in Ljubljanska kreditna banka pa na ukaz g. notarja Uslarkarja 65.000 kron, ta znesek je dedščina po mojemu očetu Janezu Kurentu.

Dalje dobi informacije o meni tamkajšnje orožništvo in hoteli Noailles v Marselju in hotelu "de Bayonne" v Bordeaux, kjer sem dalje časa bil direktor in kamor se januarja povrnem.

Poznamo me tudi na kr. legaciji v Parizu, kjer sem leta 1915 dobil srbsko državljanstvo.

To pošiljam v pojasnilo, ker se med tamkajšnjim orožništvom nahaja mladi orožnik Koleča, kateri na vse načine deluje, da bi iz sovražstva do mene škodoval mojemu ukladu.

Sicer pa dobi kr. državno pravdnictvo v kratkem mojo pritožbo proti temu orožniku, kjer bom z dokazi in pričami dokazal njegovo pristransko postopanje v Winklerjevi aferi, o aretaciji mojega brata, o nezasišljanju pričin in o zlorabi službene patrole za maščevanje proti meni in kr. državno pravdnictvo bo potem razsodilo in stvar preiskalo. Enkrat mora biti konec temu nezasišljanemu postopanju.

Rudi Kurent, Sevnica.

Poslano*.

Zavedel sem, da je policijska oblast v Ljubljani vprašala tamkajšnje orožništvo za informacije o meni za to, ker živim privatno v Ljubljani in je čisto razumljivo, da se informira, če imam denarna sredstva za privatizirati.

Zato potrjujem, da mi je g. notar v Sevnici izplačal 123.000 kron in Ljubljanska kreditna banka pa na ukaz g. notarja Uslarkarja 65.000 kron, ta znesek je dedščina po mojemu očetu Janezu Kurentu.

Dalje dobi informacije o meni tamkajšnje orožništvo in hoteli Noailles v Marselju in hotelu "de Bayonne" v Bordeaux, kjer sem dalje časa bil direktor in kamor se januarja povrnem.

Poznamo me tudi na kr. legaciji v Parizu, kjer sem leta 1915 dobil srbsko državljanstvo.

To pošiljam v pojasnilo, ker se med tamkajšnjim orožništvom nahaja mladi orožnik Koleča, kateri na vse načine deluje, da bi iz sovražstva do mene škodoval mojemu ukladu.

Sicer pa dobi kr. državno pravdnictvo v kratkem mojo pritožbo proti temu orožniku, kjer bom z dokazi in pričami dokazal njegovo pristransko postopanje v Winklerjevi aferi, o aretaciji mojega brata, o nezasišljanju pričin in o zlorabi službene patrole za maščevanje proti meni in kr. državno pravdnictvo bo potem razsodilo in stvar preiskalo. Enkrat mora biti konec temu nezasišljanemu postopanju.

Rudi Kurent, Sevnica.

Časopisni glasovi.

„Slovenec“ napada v uvodnem članku vladne stranke, posebno slovenske demokrate, češ da im gre le za lastno korist. Da bi obvarovali centralizacijo podeljevanja učiteljskih mest so člani jugoslovanskega kluba posegli po obstrukciji v skupščini.

„Jutro“ razpravlja v svojem uvodniku o angleško-francoskem dogovoru glede izpremembe nemških reparacijskih obveznosti in o slabih posledicah tega dogovora za Brindlov kabinet. Nadalje se bavi z gospodarsko obnovo Rusije v okvirju gospodarske obnove Evrope. Končuje z dr. Benešev izjavo, da je potrebno gospodarsko obnovo izpeljati najprej v posameznih državah in da bo šele potem mogoče razpravljati o tozadevni mednarodni akciji.

„Napre!“ govori v uvodnem članku o reorganizaciji Soc. str. Jugoslavije, v svojem drugem članku pa propagira udeležbo v strokovnih organizacij v Jugoslaviji.

„Novi čas“ govori o nesmiselnosti, nasilni situaciji, ki ga je ustvaril mirovni sklep in propagira kot izhod iz nje vseslovensko-nemški sporazum, ki odgovarja dr. Beneševi koncepciji. Bolje je, da se sporazumeno z Nemci, kot da bi skupaj z njimi robovali zapadnim državam in Italiji.

„Slov. Narod.“ v večeršnjem številu št. 5. N. vprašuje dr. I. Ervd, ali smo z Italijani zaveznički ali ne. Po rapalski pogodbi bi se morala tako naša kot italijanska država izogniti vsemu, kar bi žalilo soseda. Italija pa kljub temu zatira naše rojake v sosednem ozemlju na vse načine ter do-

pušča nekaznovane požige naših narodnih institucij. Nahajskala je Albance proti naši državi in nas očrnila pri zvezl narodov. V Washingtonu je zahtevala zmanjšanje naše vojske in italijanski mornarji so napadli v Šibeniku mirne meščane. Če rapalska pogodba velja, potem naj se jo drži tudi Italija, drugače je bolje, da se jo ukline.

„České Slovo.“ V novoletni številki „Českega Slova“ pravi poslanik dr. Bogumil Vošnjak v članku „Jugoslovanski seljaki“, da je za gojenje dobrih političnih in kulturnih stikov med Jugoslovani in Čehoslovaki potrebno poznanje psihe jugoslovanskega seljaka, ki tvori ogrodje naše države. Članek seznani česko javnost o stari srbski umetnosti, o ljubljani Jugoslovanskega seljaka do svoje rodne zemlje, o njegovi vojaški sposobnosti in njegovi delavnosti, s katero je predvsem srbski kmet iz lastne moči izvedel obnovo po vojni okodovanih krajev, predno še je bila plačana vojna odškodnina. Spori za državno formo za široke mase nimajo posebnega pomena in potrebno je predvsem, da stopijo seljaki vseh treh plemen v kar najbližji stik, kar bi državno misel silno okrepilo. V svojih seljaških masah ima Jugoslavija nerazrušno osnovo.

„Prager Presse.“ V novoletni številki „Pr. Pr.“ razpravlja naš praški poslanik dr. Bogumil Vošnjak o zgodovinski administraciji posameznih delov Jugoslavije in zagovarja razdelitev države na oblasti, kot to predvideva vidovdanska ustava.

Maribor.

Kemični tečaj. Ljudska univerza v Mariboru namerava za delavstvo kakor tudi za vse druge sloje prirediti brezplačen kemični tečaj, ki bo obsegal 10 do 12 predavanj v večernih urah. Pouk se bo daljal splošno umilno s praktičnimi polkusi v laboratoriju drž. realke v Mariboru. — Vsak se more udeležiti tečaja. Prijave resnih in stalnih interesentov naj se potopijo dopisnice naslovijo na sed. tajnika prof. Iv. Pavala, Koroševa ul. 34.

Napadalec na učitelja Gabrščka v Makolah nekaj Anton Mikar in Jos. Trantura sta bila pred mariborskim sodiščem obsojena vsak na 10 mesecev ječe. Kakor znano, je Gabršček pri napadu ustrelil fanta Skrbinska, a je bila preiskava proti njemu ustavljena, ker je ravnal v skrajnem silobranu. Tudi revolver je bil učitelju vrnjen, ker je imel pri sebi orožni list.

Za ustanovitev moderne stroičnice je prišel akcijo okrajni glavar gosp. dr. Lajsišič.

Celje.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek 2. januarja se je po kratkem odmoru zopet vršilo predavanje. Gimnazijski profesor g. Reich je ob mnogobrojni udeležbi predaval o ilirskem pokretu. Njegovi izjavljanjem so udeleženci pozorno in z zanimanjem sledili. Prihodnje predavanje bo v ponedeljek 9. januarja ob navadni uri.

Trostov koncert. Danes v četrtek zvečer ob pol 9. uri se vrši, kakor smo že poročali, v mali dvorani hotela „Union“ koncert umetniške dvojice Trost. Spored je vseskozi umetniški in so v njem zastopani častno slovanski skladatelji. Nudi ho občinstvu v polni meri umetniški užitek. Upamo, da bo mala dvorana napolnjena do zadnjega kotička, da se ne bo mogoče dogoditi, kakor je v Celju navada, da koncertirajo umetniki v prazni dvorani. Z obilnim obiskom bomo pokazali, da znamo ceniti domače umetnike. — Zunanji obiskovalci imajo ugodne žel. zveze na vse strani.

Cankarjeva ulica v Celju je bila vedno ena najlepših in znanih ulic. Letos pa se je sedaj v zimi spremenila v skladišče gnojla. Namesto, da bi se bil sneg izvozil v bližnjo Voglajno, kakor se je to vedno dosedaj godilo, se je samo pograbilo na vsako stran ceste. Na te kupe pometajo sedaj čestni pometači konjske in druge odpadke, da izgleda ulica kakor veliko skladišče gnojla. Po sredi pa teče blato in brozga, da je škandal. Svetovni bi, da mero-dajni krogi poskrbe, da se ta nesnaga odpravi, da ne bo delala časti, pardon, skandala naši mestni upravi. — Pa tudi druge ulice, kar se čisto snage, niso v najlepšem redu. — Opozovalec.

Naša elektrika se vkljub zadnjim popravilom še čvklasi skujla. Tako je v ponedeljek zvečer naenkrat okrog pol 6. ure nastala zopet egiptovski tema po mestu, ki je trajala skoro celo uro. Taki slučaji, ki se vedno ponavljajo, so posebno za obrate in trgovine nedobrodošče. Zato bi bilo dobro enkrat za vselej take nedostatke odpraviti.

Ptuj.

Popravek. Med novoletnimi ptujskimi voščili se je vrnila neljuba pomota. Pri g. Josipu Pirlich bi se moralo glasil: „trgovina z usnjem“ in ne „trgovina in mesarinja“, ter g. „Andrej HERNJA“ in ne „Andrej Horuja“, kakor je bilo pomotoma tiskano.

Zemlje po 1 krono so odpravili peki. Od 1. januarja naprej prodajajo zemlje le po 2 kroni. To so res sedaj malo večje, ali njih velkost se bo dnevno manjšala, tako da bodo čez 14 dni enake dosedanjim po 1 krono. Potem bodo bržkone uvedli nove po en dinar.

Trošarina na plin. Mestni magistrat naznanja: Zakon o državi trošarini, objavljen v Uradnem listu št. 110 z dne 23. sept. 1920, predpisuje, da se mora tam, kjer se rabi plin za kurjavo ali pogon in za razsvetljavo, pa gre skoz isti plinomer, trošarino plačevati od vsega porabljenega plina. Proti tej določbi, kakor proti višini trošarine na plin sploh, je mestni magistrat meseca oktobra 1920 na ministrstvo finance vložil utemeljen ugovor. V tem ugovoru je podarjal, da imajo doslej stranke v Ljubljani, kakor tudi drugod, ki rabijo plin za kurjavo ali pogon in za eno ali dve luči, instaliran samo en plinomer in da se njim plin zračunava po nižji, plinu za kurjavo določeni ceni. To pa radi tega, da se strankam zmanjšajo troški za instalacijo in za nalem-

Gospodarstvo.

Italijansko-ruski dogovor.

Italijansko - ruski dogovor je zaključen in bo imel nedvomno velik vpliv na svetovno gospodarsko politiko. Italija si obeta najvišjehnejši trgovski promet s Crnim morjem. „Tempe“ prirokuje glavne točke dogovora, ki glase:

Obe vladi se odredeta vsaki sovražni propagandi, ki bi segala čez državne meje proti institucijam kraljevine Italije in sovjetske republike, bodisi v direktnem, ali indirektnem smislu.

Ruska sovjetska vlada se obvezuje, da omogoči v domovino povratek vsem Italijanom, ki so ostali v Rusiji iz kateregakoli vzroka in jim vrnitev do sedaj ni bila mogoča.

Obe vladi se zavezuje, odstraniti vse zapreke medsebojnega trgovskega prometa in preprečiti vsako zaporo v tej ali oni obliki.

Ruske, kot italijanske ladje posebej v obeh deželah vse pravice in prednosti, ki se dovoljujejo drugemu tujemu trgovskemu brodogovju.

Iz obeh strani se odposilje za izvršitev pogodbe posebna delegacija strokovnjakov, ki se na tujem teritoriju prosto giba in trguje.

Na teritorij obeh držav dopuščene sobe zapadejo vojaškim ali civilnim palatnim odredbam.

Francoska trgovinska bilanca.

Trgovinska bilanca Francije je za prvih osem mesecev t. l. sledeča: izvozilo se je za 1237 milijonov frankov živil, za 3603 milijonov surovin, a za 8494 milijonov fabrikatov. Za isto dobo se je uvozilo za 3479 milijonov frankov živil, za 6700 milijonov surovin in za 3430 milijonov fabrikatov. Trgovinska bilanca je tedaj pasivna za 274 milijonov frankov.

+ Privilegovana trgovinska agencija kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi je z rešenjem ministrstva trgovine in industrije ustanovljena. Njen namen je vršiti vse trgovske informativne in komisijske posle med našo državo in Češkoslovaško republiko.

+ Za zvišanje petrolejske produkcije. Romunsko trgovinsko ministrstvo pripravlja načrt zakona, s katerim bi se uredilo proizvajanje petroleja. S tem zakonom se posveča največja pozornost produkciji. Stopiti ima v veljavo že 10. januarja.

+ Ruska blagovna borza. Dne 31. decembra se je vršila ustanovna skupščina blagovne borze vrhovnega gospodarskega sveta, na kateri se je izvolil borzni komite, ki obstoji iz 14 članov. Med njimi je šest zastopnikov gospodarskega sveta.

+ Romunski javni dolg. Po statistiki, ki je objavilo finančno ministrstvo, je znašal javni dolg Romunije, dne 1. aprila 1921 20.311.292.311 lejev.

Ljubljana.

Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani nadaljuje v letu 1922 s skupnimi in posameznimi vajami po dosedanjem redu. V četrtek 5. t. m. radi koncerta važna skupna vaja. Nujno potrebna točna udeležba vseh!

Društvo „Soča“ naznanja, da bo v soboto, dne 7. t. m. predaval v salonu hotela Lloyd ob pol 9. uri zvečer g. univerzitetni profesor dr. Hlešč o utiskih s potovanja po lužnem delu naše države. Vstop prost. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Uradniški plesni tečaj Zenskega telovadnega društva v Ljubljani ima svojo plesno vajo v petek, t. j. dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer v telovadnici Liceja, namesto v soboto.

Komanda mesta javlja: Gosp. rezervni oficir se povablja k udeležbi slavi donosanja banjaka na 6. t. m. Kateri gospodje želijo jahati v povorki, naj to javijo Dravskemu art. polku do 5. t. m. popoldne, da jim dostavi potrebne konje. Kateri ne želijo jahati, dočakajo badnjak v menaži občirskega doma, to je kasarna Vojvode Mišiča ob 15. uri. Jahati se zbirajo 6. t. m. ob 12. uri 45 minut pred dravsko divizijsko oblastjo. — Val gospodje v uniformi sa šinlelom.

Anketa za nov stavbni red za Ljubljano. Anketa za nov stavbni red za mesto Ljubljano se vrši v sredo, dne 11. januarja ob 5. uri popoldne v mestni dvorani.

Redni občini zbor poverjenstva splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico se vrši na Sv. treh Kraljev ob 9. uri popoldne v restavraciji „Zlatorog“ v Gosposki ulici. Vojni invalidi in vdove, vaša dolžnost je, da se obnege zboru polnoštevilo udeležite!

Pogreb Rajka Arčeta. V torek popoldne je spremlilo številno občinstvo dobrotnika slovenskega gledališkega osebja na zadnji poti. Pogreba se je udeležilo gledališko osebje z ravnateljem g. Rukavino in g. Goljo na čelu. Opazili smo tudi pokrajinskega namestnika Iv. Hribarja, nadalje več glasbenikov, pisateljev in umetnikov. Na balkonu dramskega gledališča so svirale fanfare žalostinke. Operni zbor mu je zapel ganljivo „Vigred se povrne“. — Slava pokojnikovu spominu!

Ovojni (izločeni) papir se bo prodal pri deželnem sodišču soba št. 27 dne 9. t. m. ob 9. uri.

Trošarina na plin. Mestni magistrat naznanja: Zakon o državi trošarini, objavljen v Uradnem listu št. 110 z dne 23. sept. 1920, predpisuje, da se mora tam, kjer se rabi plin za kurjavo ali pogon in za razsvetljavo, pa gre skoz isti plinomer, trošarino plačevati od vsega porabljenega plina. Proti tej določbi, kakor proti višini trošarine na plin sploh, je mestni magistrat meseca oktobra 1920 na ministrstvo finance vložil utemeljen ugovor. V tem ugovoru je podarjal, da imajo doslej stranke v Ljubljani, kakor tudi drugod, ki rabijo plin za kurjavo ali pogon in za eno ali dve luči, instaliran samo en plinomer in da se njim plin zračunava po nižji, plinu za kurjavo določeni ceni. To pa radi tega, da se strankam zmanjšajo troški za instalacijo in za nalem-

Dnevne vesti.

Našim študentem. Da se izognemo nesporazumljenjem, opozarjamo naše študente, da pridobujemo v rubriko „časopisni glasovi“ izvečke domačih in tujih časopisov v oni tendenci, kot so bili pisani v originalu, torej brez kritike od naše strani in ne da bi mi odobravali ali zaničevali stališča, ki ga zavzemajo dotični listi. Izvečke bomo pridobevali le zato, da na kratko informiramo svoje čitatelje o pisavi raznih listov in naj si čitatelji o pravilnosti ali nepravilnosti stališča ustvarijo sami svojo sodbo. Naše mnenje ali polemiko v tem ali onem stališču bomo podali v drugih rubrikah.

Na pomoč klerikalcem je prihitela „Jugoslavija“, pravi „Slov. Narod“. Pa se moti. „Jugoslavija“ ni prišla nikomur na pomoč, najmanj pa klerikalcem, nastopila pa je proti grdi razvadi v naši žurnalistiki in Slovenci sploh, da blatinjo samega sebe ob vsaki priliki, če le pričajo o tem, da kakšno strankarsko ali osebno korist. Bodimo vendar enkrat trezni in zavodnjaki se, da pri tem medsebojnem obsipavanju s psovskami in demagogičnimi izpretekli časov ne bo sodba o Slovencih dobra niti pri Hrvatih in Srbih, niti v inozemstvu. Pri prijateljih se smešimo, sovražnikom pa dajemo v roko orožje, ki smo ga skovili in nabrusili sami.

Dobra srec se naprošajo, da prislovo s kakimi prepevki na pomoč bedni so-

cijalni žrtvi, delavcu, ki je že par mesecev bolan in brez zaslužka ter oče več otrok. Darove sprejema tajništvo Nar. soc. zveze v Narodnem domu in uredništvo lista.

Se noben kolektor ni splošno tako ugajal kakor Gospodinski kolektor „Jugoslovenske Matice“. Njegova nizka cena in bogata vsebina sta vzrok, da sega vse po Gospodinskem kolektarju, ki postane trajno priročna knjiga vsake slovenske gospodinjice. Pozivljamo vse slovenske gospodinjice, da si nabavijo gospodinski kolektor, da ga natančno pregledajo in da sporoče vse svoje morebitne želje, ki jih bo Jugoslovenska Matica radevolje upoštevala.

Minister dr. Zerjav je zbolel v Beogradu za pljučnico. Bolezen poteka dosedaj zadovoljivo, da se ni bil nevarnosti.

Imenovanja pri južni železnici. Za prave višje revidentne so imenovani gg.: Iv. Matgaj v Sisku, Karl Praunsels v Celju in Viljem Rayer v Mariboru. Za časna gradbeniška višja komisarija sta imenovana gg. inženirja Milan Jendić in Fric Schmidinger. Za revidentne so imenovani gg.: Martin Knez v Celju, Fr. Kutin v Ljubljani in Valentin Slave pri obratnem ravnanstvu v Ljubljani. Za pristava je imenovan g. Jos. Alt v Mariboru, za časnega strojnega pristava g. inž. K. Unger v Mariboru. Za časna komisarija sta imenovana gg. uradniški pripravnik Julij Bučar in honorarni uradnik Fr. Zmazek, oba pri obratnem rav-

Naročite „Jugoslavijo“!

Našim študentem. Da se izognemo nesporazumljenjem, opozarjamo naše študente, da pridobujemo v rubriko „časopisni glasovi“ izvečke domačih in tujih časopisov v oni tendenci, kot so bili pisani v originalu, torej brez kritike od naše strani in ne da bi mi odobravali ali zaničevali stališča, ki ga zavzemajo dotični listi. Izvečke bomo pridobevali le zato, da na kratko informiramo svoje čitatelje o pisavi raznih listov in naj si čitatelji o pravilnosti ali nepravilnosti stališča ustvarijo sami svojo sodbo. Naše mnenje ali polemiko v tem ali onem stališču bomo podali v drugih rubrikah.

Na pomoč klerikalcem je prihitela „Jugoslavija“, pravi „Slov. Narod“. Pa se moti. „Jugoslavija“ ni prišla nikomur na pomoč, najmanj pa klerikalcem, nastopila pa je proti grdi razvadi v naši žurnalistiki in Slovenci sploh, da blatinjo samega sebe ob vsaki priliki, če le pričajo o tem, da kakšno strankarsko ali osebno korist. Bodimo vendar enkrat trezni in zavodnjaki se, da pri tem medsebojnem obsipavanju s psovskami in demagogičnimi izpretekli časov ne bo sodba o Slovencih dobra niti pri Hrvatih in Srbih, niti v inozemstvu. Pri prijateljih se smešimo, sovražnikom pa dajemo v roko orožje, ki smo ga skovili in nabrusili sami.

Dobra srec se naprošajo, da prislovo s kakimi prepevki na pomoč bedni so-

Naročite „Jugoslavijo“!

Našim študentem. Da se izognemo nesporazumljenjem, opozarjamo naše študente, da pridobujemo v rubriko „časopisni glasovi“ izvečke domačih in tujih časopisov v oni tendenci, kot so bili pisani v originalu, torej brez kritike od naše strani in ne da bi mi odobravali ali zaničevali stališča, ki ga zavzemajo dotični listi. Izvečke bomo pridobevali le zato, da na kratko informiramo svoje čitatelje o pisavi raznih listov in naj si čitatelji o pravilnosti ali nepravilnosti stališča ustvarijo sami svojo sodbo. Naše mnenje ali polemiko v tem ali onem stališču bomo podali v drugih rubrikah.

Na pomoč klerikalcem je prihitela „Jugoslavija“, pravi „Slov. Narod“. Pa se moti. „Jugoslavija“ ni prišla nikomur na pomoč, najmanj pa klerikalcem, nastopila pa je proti grdi razvadi v naši žurnalistiki in Slovenci sploh, da blatinjo samega sebe ob vsaki priliki, če le pričajo o tem, da kakšno strankarsko ali osebno korist. Bodimo vendar enkrat trezni in zavodnjaki

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS“.

Roland je prebledel kakor zid. Pritisnil si je pesti na sence in zamrmral z zamolklim glasom:

»Tem slabše zanj! ...«

»Aha!« je viknil razbojnik ter z občudovanjem izbulil oči v plemiča. »Lepo, lepo. A to še ni vse. Ako ste si vi prizadevali, da ste prišli v grad — o, hudiča, posrečilo se vam je hmenitno! — sem trudil tudi jaz, da sem izdihal vse, kar je koristno vedeti. Znano mi je na primer, da utegne biti z vašim očetom tudi ...«

»Kdo?« je zarohnel Roland.

»Kralj! ... Eh, vidite, gospod plemič ... očetomorstvo ... magari, to je vaša briga! Toda umor kralja?! ... Oborožen napad na kromano glavo? ... Tako se nisva zmenila!«

»Marl se obotavljate?« je zarohnel Roland.

»Nikakor ne, grom in strela! Ne obotavljam se, nego kratkoma odklanjam!«

Roland je skrtnil z zobmi. Čutil je, kako mu blaznost zaliva možgane. Loredan ga je mirno opazoval.

»Nočete?« je zarjul Roland. »Niti ne, ako obogatim vas in vaše tovariše za vse življenje?«

»O mojih tovariših raje ne govoriva. Z njimi opravi jaz. Govoriva o meni. Kaj se pravi po vaše, obogatiti?« Povejte številko.

Roland se je nagnil k njemu ter mu šepnil nekaj na uho ... Loredan se je priklonil do tal in zarenčal:

»Nihče, pa bodi kralj, satan, angel ali Bog sam, ne ubrani vaši svetlo-

sti, da se ne bi vrnila v Pariz. Z glavo sem vam porok!«

Zlovešča gotovost je zvenela iz njegovih besed. Loredan se je zasukal na petah, poklical straže, ki jih je bil razpostavil, zaklenil Tiphaina in njegovo družino v kuhinjo ter odjahal k svoji četi. Roland de Saint-André, podobnejši duhu nego živemu človeku, je krenil na vrt v Florizion sobo.

Od petih zjutraj je tu,« si je mislil gredoč, »in vendar mi je že trikrat izpodletelo. Zdaj poizkusim srečo v četrti. Ako se ponesreči, sem izgubljen ... Prvikrat se je s prstom doteknila mojega obraza, rekoč: »Tod vas je Beaurevers oplazil z mečem; znamenje še vidi! ...« In jaz sem se umeknil! Drugikrat sem se zbal njegove vpitja; vendar pa sem ji odnesel ključ iz vrat. Tretjikrat sem ji izvil bodalo; vzlac vsemu nekaj napredka! ... Oh, le počakaj, da ti vrnem preziranje za preziranje! To te bom mučil! Ukloniti hočem tvojo ponosno glavo in biti tvoj gospodar! ...«

Zasopel, bled in spačen se je ustavil pred njenimi durmi; zverski ogenj mu je žarel v očeh. Trdo je odrinil vrata in planil nad Florizo. Zmagoslaven krik je bruhnil iz njegovih ust; posrečilo se mu je — drznil se je jo prijeti! ... Besno je stisnil si roto k sebi ter krenil nizdol.

Pretresljiv vik je raztrgal tiho zločeste gostilne: glas, v katerem je trepetala sleherna groza ... in v katerem je odmeval tudi poslednji, brezupni up ...

»Beaurevers! Pamagaj! Na pomoč, Beaurevers! ...«

IV.

Kje je bil Beaurevers.

Baš tisto noč je rekel Nostradamus Beaureversu: »Najdete jo v Pierrefonds!« In Beaurevers je planil iz dvorca ter malone podrl Trinquemallia, Strapafarja, Bouracana in Corpodibala, kraljičine telesne stražnike, ki so stali pred dvžnim mostičem. Lagarde in njegovih osem mož so ga videli iz zasede, udrli so za njim. Kakor vemo, so ga dohiteli.

Royal de Beaurevers se je naslonil v kot in bliskoma prešel z očmi rapirje, ki so bili zleteli iz nožnic, da bi ga pokončili. Devet! To je bila dobra mera. Na baronov klic je navallila vsa deveterica hkrati. Molčeče bojevanje takrat še ni bilo v modi. Sicer pa je tudi naravneje, da rjoveš, kadar se kolješ.

In tako se je jela deveterica izpodbujati po vseh pravilih; a tudi Royal jim ni ostajal dolžan.

»Dajmo ga! Smrt mu! Kolji! Bi! Sekaj!«

»Ohé, to je Lagarde s svojimi cuki. Dober večer, gospod kraljičin pesar!«

»Rokovnjač!« se je odrezal baron. »Lagarde!« mu je zabrusil Beaurevers.

»Spečemo te na grmadi kakor žida ali prešiča.«

»A vi boste poleta, ki se bom cvrl na njih.«

»Končajmo,« je rekel poglavar.

»Se li vdate, Beaurevers?«

»Bežite, Lagarde: zdaj mislim napasti!«

(Dalje prih.)

Naročajte „Jugoslavijo“.

Proda se:

VINOGRADSKO POSESTVO

v Halozah, tropinovo in slivovo žganje ter naravno hlaško vino se proda. Več se pozive pri Alojzu Mir v Ptuj. 20

Ia ČISTO SVINJSKO MAST

ima zopet v redni zalogi trdka Janko Popovič, Ljubljana, ki se priporoča svojim cenjenim odjemalcem. — Pisarna in skladišče Cesta v Mestni log št. 15. Telefon Interurbau št. 127. 2368

OMARA ZA JEDILNICO

z inaromirjem in ogledaloma, mizo, postelj, perila, obleko in zinsko suknjo v zelo dobrem stanju na prodaj. Naslov pove uprava »Jugoslavije«. 16

NOVA CHROMATIČNA HARMONIKA

z 80 glasovi in basom se proda. Spodnja Siska 156J. 15

RADI PRESELITVE PRODAJ PEKARIJO

na zelo prometnem kraju, dve minuti od postaje oddaljeno, poleg farne cerkve, nova hiša, gospodarsko poslopje, vrt za zelenjavo, električna razsvetljava. Primerno tudi za vpokojence. Karl Pičovnik, Rečica ob Paki (pri Celju). 14

Kupi se:

KLAVIR

najraje Statzjügel, kupim. Ponudbe pod »Glasovir« na upravo lista. 12

KUPIM HIŠO S KONCESIJO

jeslvin, malo posestvo ali pekarijo samo ali tudi z zemljiščem, lahko v mestu, vendar na tudi na deželi. Ponudbe prosim vposlati pod šifro »Posestvo št. 22« do 15. 1. m. na naravno lista. 22

Službe:

POPOLNOMA IZVEŠBANEGA BRIVSKEGA POMOČNIKA

iščem. Nastop takoj. Vekoslav Giucin, Maribor, Jurčičeva ulica 9. 17

KONTORISTINJA

kot samostojna pisarniška moč, večja slovenske in nemške ter knjigovodstva in strojepljiva se sprejme takoj. Prednost imajo one gospodične, ki so že služile v stavbi pisarni. Ponudbe pod upravo lista pod »vsestno«. 13

UCENEC

poštenih staršev za trgovino z papirjem in galanterijo se sprejme. Naslov v upravi lista. 11

SKLADIŠČNIK OBENEM PISARNIŠKA MOČ

za lesno trgovino, z večletno prakso, ne oženjen, se išče takoj. Ponudbe z navedbo plače, hišne in stanovanja v hiši, na »Jost Winter, trgovina in lesna industrija v Zrečah pri Konjicah«. 1

Razno:

VEČJA PRAZNA SOBA

prilagodljiva za pisarno, se išče. Ponudbe na upravo »Jugoslavije« pod »Pisarna 21«. 21

PREVZAMEM TAKOJ ZASTOPSTVO

bodisi od tovarne ali večje trgovine v Jugoslaviji ali inozemstvu. Vstopim tudi kot kompanjon s koncesijo. Kdor ima veselje in potreben kapital za trgovino, ima ugodno priliko, ker sem že dobro vpeljan pri večjih trgovskih v Sloveniji, Banatu in Sremu. Pisane ponudbe prosim na upravnishvo »Jugoslavije« št. 19. 19

AL. KORSIKA

seminski trgovina na Vrtači (Bleiwelsova cesta 13) v Ljubljani naznanja, da je njen semenski cenik izšel in je brezplačno vsakomur na razpolago. 9

500 K NAGRADE

kdor odda solidnemu trgovcu sobo s posebnim vhodom, meblirano ali nemeblirano. Ponudbe na naslov J. Gorisček, Sv. Petra cesta 6, Ljubljana. 2508

MLAD PROFESOR

išče za takoj ali za 1. januar meblirano sobo. Cenjene ponudbe prosim pod 2444-B na upravo lista. 2444

Prvovrstne sveže drože

razpošilja dnevno največja tvornica
Jugoslavije

Tvornica žeste i pjenice

prije

Makso Mayer, dioničarsko društvo
Savski Marof.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.

Gosposka ulica — Hotel Balkan.

Sprejema in obrestuje hranilne vloge po 4½ %
od dneva vloge do dneva vzdiga.

Večje zneske in stalne vloge proti odpovednim rokom po dogovoru.

Daje posojila v vseh oblikah.

Eskomptuje različna povzetta pod najugodnejšimi pogoji.

Poštnohranilniške položnice so vsakomur na razpolago.

Uradije vsak dan dopoldne.

Parketne deščice

iz slavonskega hrasta dobavlja
v vsaki množini in poklada
najceneje

Jos. R. Puh

Ljubljana

Gradaška ul. 22. Tel. 513.

TRIBUNA

tavarna dvokoles in otroških vozičkov

Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmemo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovi, emailiranje z ognjem in poliranje.

LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

NAPRODAJI

Vino in žganje.

Pristno, od 5 Din. liter in naprej,
prosto trošarine na Jesenicah.

Ivan Poljšak,

Jesenice, hotel Pošta.

POZOR!

Najcenejša in najhvaležnejša darila
našim malim je:

Moj zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tam spadajo-
čim besedilom, za pouk in kratke čas
K 20—

Moj ljubčki

zivalske slike za naše malčke na trdem
močno vezanem kartonu K 32—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za pobarvanje z
akvarel - barvami ali pastel - barvami
K 12—

„Cripeter“, strožnana, veselo dru-
žabna igra za zimske večere. 1 igra
K 8—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marjin trg 8

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mesini lesarski mojster

LJUBLJANA Linhartova ulica št. 25

kupuje po najnižjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele
gorne parcele.

Razpis.

V pisarni uprave dravske artilerijske radionice v Ljubljani vršila se bo dne 25. januarja 1922 počenši ob 8 uri ponovna javna ustmena dražba za prodajo 12 avtomobilov. Vsaki avtomobil se proda posamezno najpovoljnijemu kupcu.

Pogoji za to dražbo razvidni so vsaki dan med uradnimi urami pri upravi dravske artilerijske radionice.

Vsak licitant položi pred dražbo kavcijo i. s.:

- Podaniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5 % od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil in
- Inozemci 10 % od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil.

Kavcije onih licitantov, ki so izločirali posamezne avtomobile, se zadržijo do končane dražbe, ostalim pa se takoj vrnejo.

Pozivljajo se vsi interesente, da prisostvujejo tej dražbi.

Iz pisarne Komende dravske divizijske oblasti I. Br. 5167 v Ljubljani.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska, Hözl, Schwelzhofer, Stiglitz itd. Tudi na obroke.

JERICA HUBAD roj. DOLENC

Ljubljana, Hiltjerjeva ulica št. 5.

Alfonz Breznik bivši učitelj Glasb. Matice
zaprta. Izvedenec drž. sod.

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri munitski cerkvi)

Najslavnejši klavirji, pianini in harmo-
niji. Förster, Bösendorfer, Heitzman etc.
na obroke in posodo!

Velikanska zaloga violon, strun in vseh
glasbil.

Proda se pianola in fonola. Največje in najspodnejše
podjetje v Jugoslaviji.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

USTANOVLJENA L. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Velikovec

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle
najkulantneje.